

Урок 48. УРОК РОЗВИТКУ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ. ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКАЗ

Дата _____

Клас _____

Мета: перевірити вміння учнів переказувати текст (*письмово*); розвивати усне і писемне мовлення; збагачувати словниковий запас школярів; виховувати старанність, уважність, організованість.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми перевіримо, як ви вмієте писати письмовий переказ. Щоб роботу виконати успішно, слід бути уважними.

III. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Орієнтовні тексти для переказів

ГІРКИЙ УРОК

В автобусі Оксанка знайшла зручне місце й безтурботно поринула у свої мрії. На зупинці до автобуса увійшла літня жінка з важкими сумками. Та Оксанка вдала, ніби не помічає її.

Увечері Оксанка з матір'ю та батьком подзвонила до нових сусідів, які справляли новосілля. Двері відчинилися, а на порозі стояла та сама жінка, яку вона образила своєю нечемністю, а на столі — частвування з тих важких сумок.

Оксанка ладна була провалитися крізь землю. Мати вихваляла перед сусідкою свою доньку. І кожне мамине слово, як посмішка, стьобало дівчинку. А сусідка спокійно дивилася Оксані просто в очі. Той погляд надовго запам'ятався дівчинці.

Аналіз тексту за питаннями

- Чому оповідання має таку назву?
- Чому Оксанці було соромно, коли вона прийшла на гостину?
- Як поводитися сусідка?
- Чи можна сказати, що сусідка вихована людина?
- Як ви оцінюєте вчинок Оксанки?
- Який висновок можна зробити з тексту?
- А що було б, якби Оксанчиних батьків не запросили в гості?

Словник: поринула у мрії, провалитися крізь землю, слова стьобали, безтурботно, не зважала, неприємностей.

Орієнтовний план переказу

1. В автобусі.
2. Несподівана зустріч.
3. Розплата за невихованість.
4. Чи завжди ми уважні?

ДОРОГІ ГОСТІ

Намела січневого снігу хуртовина. Тяжким стало життя птахів. Ось прилетіла зграйка красенів цигликів, чижів, коноплянок. Після морозної ночі вони на лопухах, вільхах, берізках поснідають насіннячком.

Деревце горобини схоже на прикрашену новорічну ялинку. Спокійні снігурі з червоними грудками ласують ягідками горобини. Це наші зимові гості.

І ми в саду на ялинці поставили їдальню для дорогих гостей. Підгодовуємо пташок просом, насінням, ягодами горобини, коноплями. (*За О. Копиленком*)

Аналіз тексту за питаннями

- Про кого йдеться в оповіданні?
- Чим зайняті птахи після ночі?
- З чим порівнюють горобину?
- Про яких зимових гостей ідеться в оповіданні?
- Що повісили діти на ялинці?
- Чому оповідання має таку назву?
- Чого вчить нас цей текст?
- Чи всі ми так поводимося із пташками взимку?
- Скільки абзаців у цьому оповіданні?
- Які заголовки можна дібрати до цих частин?

Словник: хуртовина, важке життя, морозна ніч, деревце горобини, зимові гості, ялинка, підгодовуємо пташок.

Орієнтовний план переказу

1. Морозна ніч.
2. Зимові гості.
3. Годівничка на ялинці.

СМІЛИВИЙ УЧИНОК

В один із сонячних днів Федір повертався зі школи додому. У нього був радісний настрій.

Дорога пролягала через старенький місток. Підходячи до мосту, хлопчик почув веселі голоси школярів і жадібне поскрипування дощок. Діти, сидючи на поручнях, розгойдували його та верещали від задоволення.

І раптом сталося непередбачене. Маленька Світланка, змахнувши рученятами, впала з поручнів у річку і зникла під водою. Не роздумуючи й хвилини, Федір кинувся за нею.

Нестерпно довго тягнувся час. І лише тоді, коли Федір вийшов на берег, тримаючи на руках дівчинку, діти полегшено зітхнули. Всі побігли до рятівника і переляканої, але живої Світланки.

Аналіз тексту за питаннями

- Про що говорить назва оповідання?
- Який із заголовків може підійти до цього тексту: «Старенький місток», «Безтурботні діти», «Не розгубився», «Вода і діти»?
- Куди йшов Федір?
- Яке заняття знайшла собі малеча?
- Що трапилося зі Світланкою?
- Хто врятував дівчинку?
- Який висновок зробили для себе діти?

Словник: додому, жалібно поскрипування, поручні, непередбачене, не роздумуючи, нестерпно довго, полегшено зітхнули.

Орієнтовний план переказу

1. Додому.
2. Старенький місток.
3. Світланка у воді.
4. Дівчинку врятовано.

IV. ПІДСУМОК УРОКУ

- Чого навчалися на уроці?
- Що виявилось складним?
- Що повчальне почули?